

ТЕМА ЧИСЛА: СПАДЩИНА ПРОСВІТНИЦТВА

Переднє слово

Найбільш поширеним уявленням про Просвітництво є думка, згідно з якою це явище породило як саму ліберальну демократію, так і її соціальні, політичні та культурні гаразди. Вже друге століття поспіль квітне розгалужена міфологія *Des Lumieres*. Водночас, як показали мислителі Франкфуртської школи соціальної філософії, будь-який виплід теоретичного розуму не забезпечений від сакралізації та перетворення гіпотез, розгорнутих у формах наукового дискурсу, на ідеологію. Адже так само як міф — це завжди є форма просвітництва, так і просвітництво завжди тяжіє до форм, що перетворюють його на міфологію. Саме Просвітництво породило інструментальний розум з усіма його крайнощами та інфернальними практиками, індустріалізацією культури та маніпулятивними технологіями. Витворивши сакральний фундамент для соціальних революцій, Просвітництво також створило опцію переходу до тоталітарних форм політичного урядування внаслідок саме радикального переформатування суспільств. Саме тому не видається дивним відживлення демонів архаїчної свідомості, породжених волею до влади, відживлення химер імперіалістичного реваншу, що добре видно на прикладі російської війни проти України, — війни, яка стала наріжним каменем політичного ландшафту сучасної Європи. Інволюція за доби політичної магії, піднесення праворадикальних ідеологій у Європі — це також продукт «діалектики Просвітництва».

Розмова про спадщину Просвітництва та її роль у сучасному світі нині набула гострої актуальності. І дуже добре, що співініціаторами та співорганізаторами спільного франко-українського колоквиуму поряд з українськими філософами стали ті французькі інтелектуали, які щиро вболівають за майбутнє нашого спільного європейського дому, за долю європейського проекту, виплеканого видатними мислителями минулого.